NAPREDEK

PROGRESS

Official Organ of **The Slovene Progressive Benefit Society**

Glasilo **Slovenske Svobodomiselne Podporne Zveze**

VOLUME I. Cleveland, Ohio, December 16th, 1936 This issue in two sections NUMBER 20

Od tedna do tedna

ZAKAJ JE SKRAHIRALA DEMOKRACIJA V JUGOSLAVIJI?

FRANK KERŽE je napisal pretekli teden v "Glasu Naroda" članek, v katerem podaja kratek oris političnega razvoja v Jugoslaviji od njenega rojstva pa do današnjega dneva. Članek preveva gorka simpatija do vseh treh plemen jugoslovanskega naroda in želja, da bi bil skoro deležen lepših dni kot mu jih je naklonila usoda, odkar je politično zedinjen v svoji državi. S tem je pisec dal izraza čustvu, ki ga goje napram domovini slovenski naseljenci v Ameriki v splošnem. Mi sicer nimamo navade, da bi pošiljali vdanostne brzojavke v Beograd ali se navduševali za ta ali oni režim, ki je eventualno na krmilu, smo pa tudi prosti predsodkov, mrženj in strasti, ki zastrupljajo odnošaje med Srbi in Hrvati na oni strani in tukaj, ter onemogočajo objektivno in trezno presojanje na obeh straneh. Seveda, tudi med Hrvati in Srbi se najdejo častne izjeme, toda te ne odločajo, ker v nevihti strasti se njihovih glasov niti ne sliši ne.

* * *

Prst na rak-rano mlade jugoslovanske državne tvorbe je pisec položil, ko je zapisal, da se je takoj ob njenem rojstvu "razvila korupcija na debelo". To je bilo tisto prokletstvo, ki je povzročilo politično demoralizacijo v novi državi, ubilo med ljudstvom vero v vlado in njene predstavnike in končno pritiralo tako daleč, da so padale najprej krogle v parlamentu, potem pa še v Marseillesu. Tako Radić kot kralj Aleksander sta padla pod kroglami, katere je sprožilo politično šarlatanstvo, kateremu je kumovala korupcija, katere pa ni zagrešil narod niti v Sloveniji, ne na Hrvaškem in ne v Srbiji, temveč njegovi brezvestni voditelji. Izvzet ni bil niti dvor. Kaj pa je milijondolarska letna plača za vladarja tako revnega naroda kot je jugoslovanski, če ne legaliziran graft in korupcija?

Ustavne vlade in politične demokracije v Jugoslaviji ni ubila toliko oglašana "nezrelost naroda," temveč grdo izdajstvo in dosledno in cinično izkoriščanje ljudskih mas od strani koruptnih voditeljev, ki so mislili le na svoje žepe. Ni dovolj, da se to omeni le mimogrede, temveč ta temeljni fakt, v katerem leži razlaga za večino tragičnih dogodkov, ki so sledili pozneje, se mora razločno podčrtati.

Hrvaški problem je seveda do gotove meje vprašanje svoje vrste, ampak tudi ta problem ne bi bil nikdar tako zavzel kritičnih dimenzij, da ni narodnega gospodarstva razjedal rak korupcije — to se pravi, ako bi bilo manj bede med ljudstvom. Revščina rodi poleg drugih zlih posledic tudi strasti. Hrvaški nacijonalizem je v bistvu protest proti socialni bedi, ki se je izkristaliziral v tej abotni obliki, ker so nesposobni ali neiskreni voditelji v tem videli priliko za kovanje političnega kapitala.

* * *

Ko je kralja Aleksander leta 1929 suspendiral demokratično ustavo in prepovedal delovanje plemenskih strank — radikalne v Srbiji, seljaške na Hrvaškem in klerikalne v Sloveniji—kar samo na sebi ni bilo slabo, dasiravno bi bilo nepotrebno, ako bi bili na krmilu vlade državniki namesto koruptnih politikarjev, je obenem razbil tudi politično gibanje delavstva ter s tem utrdil baš ono, kar je o-

(Dalje na 3. str.)

PREGLED VAŽNIH DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

Pretekli teden je Francija prišla v javnost s predlogom za končaje krvave civilne vojne v Španiji potom plebiscita. Anglija je načrt takoj podprla in sodelovanje v principu je prijavila tudi sovjetska vlada. Predlagani načrt med drugim predvideva, da bi vse sile ustavile pomoč bodisi v materijalu ali moštvu eni kot drugi strani v civilni vojni. Francija je baje prišla na ta načrt, ko se je razširila vest, da namerava Mussolini poslati 60 tisoč mož broječo armado na pomoč generalu Francu, dočim je Hitler že poslal več tisoč mož v Španijo, da pomagajo fašistom, ki pa navzlic temu beležijo le poraze. Bolj in bolj jasno postaja, da so fašisti v Španiji navzlic vsem barbarstvom, ki jih počenjajo in navzlic temu, da so poslali črne divjake iz Afrike proti svojim lastnim rojakom in da so deležni vse mogoče pomoči iz Nemčije in Italije, že poraženi. Vse njih butanje ob Madrid je brez uspeha in delavske čete so celo začelo z ofenzivo proti Burgosu, kjer se nahaja sedež fašistične "vlade."

Na seji sveta Liga narodov je španski delegat izjavil, da je madridska vlada pripravljena zapreti meje za prostovoljce iz inozemstva, toda ne prej, dokler ne bo mednarodni nevtralnostni odbor tudi preskrbel ukinjenje pomoči za armado generala Franca iz Italije in Nemčije. Vzpričo vsega tega bo predlog za premirje najbrže ostal le na papirju.

* * *

Politična kriza, katero je izzvala v Angliji ljubavna afera kralja Edwarda z Mrs. Simpsonovo, se je pretekli teden končala s kraljevim odstopom. Edward, ki je prvi kralj v zgodovini Anglije, ki se je prostovoljno umaknil s prestola, katerega je zavzemal samo 325 dni, je po abdikaciji imel poslovilni govor na radiju, v katerem je izjavil, da bi mu bilo nemogoče vestno vršiti svoje vladarske dolžnosti brez ženske katero ljubi, da pa naj narod lojalno stoji za njegovim bratom Albertom, ki mu je nasledil na prestolu. Takoj po govoru se je bivši kralj odpeljal v Avstrijo, kjer je gost barona Rothschilda na gradu v bližini Dunaja. Kdaj se mu bo pridružila Mrs. Simpson, ki je že teden prej zbežela na Francosko rivijero, ni znano. Edward se najbrže ne bo nikdar več vrnil v svojo domovino. Bivši kralj je po odstopu dobil ime Duke of Windsor, medtem ko je njegov brat kot novi kralj sprejel ime George VI. Novi kralj je oženjen in ima dve hčerki.

Delavski poslanci v parlamentu so kronsko krizo izrabili za napad na monarhistični sistem. Neki poslanec je izjavil, da je kraljeva afera dokaz, da je sistem dedne monarhije preživel svoj čas in da je že čas, da tudi Anglija sledi drugim naprednim narodom ter upostavi zvezo britskih republik. Neki drug socialistični poslanec je v parlamentu rekel: "Poslušali smo klepetulje, ki so tajno obrekovale kralja, v javnosti so pa ga slavile. Ako bi bil kralj le eno desetinko tako dober, kakor so govorili hinavci, zakaj so prav ti delali na vse kriplje, da ga odstranijo? Odgovor na to je, da so vsi ljudje vedeli, da je kralj slabič in zato so se ga hoteli iznebiti. Velika tragedija pa je v tem, da bi se v tej zbornici vsi sramovali navadnega delavca, če bi zašel v tako kašo in uganjal take neumnosti."

Medtem ko kronska kriza v britskih prekmorskih posestih ni izzvala nobenih posledic, pa se je irska zbornica poslužila zmešnjave ter sprejela dodatek k ustavi, glasom katerega se v isti ne bo več omenjalo niti kralja niti kraljevega namestnika na Irskem.

* * *

Ko se je kitajski diktator Ciang Kaisek pretekli teden mudil v toplicah, ki se nahajajo 20 milj od glavnega mesta province Šensi, je bil s skupino prijateljev vred ugrabljen od vojakov maršala Čanga Huseh-Lianga, nekdanjega vladarja Mundžurije, ki se sedaj nahaja v posesti Japoncev. Slednji zahteva, da gen. Kaišek napove vojno Japoncem, ki čedalje globlje prodirajo v Kitajsko zemljo in da preneha z bojem proti kitajskim komunistom. Ena vest pravi, da se je kitajskemu diktatorju posrečilo zbežati iz ujetništva ter odvesti s seboj tudi maršala Čanga.

* * *

V Detroitu, kjer je bilo že pred meseci več teroristov "Črne legije" obsojenih v dosmrtno ječo, ker so bili spoznani krivim umora nekega relifnega delavca, je bilo te dni od velike porote obtoženih nadaljnjih 19 članov tajne teroristične organizacije, ki se bodo morali zagovarjati radi propagiranja zločinov, sabotaže in raznih drugih nasilstev. Dva znana voditelja Črnih legijonarjev oblasti se iščejo. Ironična stran teh prosekucij je, da so teroristi, ki so propagirali sovraštvo proti radikalnim strankam, obtoženi na podlagi michiganskega zakona proti kriminalnemu sindikalizmu, ki je bil prvotno sprejet za pobijanje komunizma.

* * *

Iz glavnega stana Odbora za industrijsko organizacijo, ki ima svoj sedež v Pittsburghu, se poroča, da kampanja za unioniziranje delavcev v jeklarski in kovinarski industriji skokoma napreduje. Jeklarski uniji se dnevno pridruži povprečno 2000 delavcev in unija je v teku nekaj mesecev narastla za 114 tisoč članov. Unijska kampanja je v razmahu tako v pittsburškem, kot clevelandskem in čikaškem okrožju. Ko je nedavno neka družba v Duluthu odslovila deset unijskih članov, je še isti dan zastavkalo vseh njenih 500 delavcev. Kompanija, ki ni niti slutila moči unije, se je čez pet dni že podala, podpisala pogodbo z unijo ter priznala delavcev 22 odstotkov in pol mezdnega zvišanja.

* * *

Predsednik A. F. of L. William Green je na konferenci sveta za industrijski napredek, katero je sklical federalni koordinator Geo. Berry, izjavil, da bo federacija zahtevala ustanovitev stalnega ekonomskega sveta, sestoječega iz predstavnikov delavcev, delodajalcev in vlade, ki naj bi naprenehoma proučeval razmere ter svetoval zveznemu kongresu načrte za odpravo brezposelnosti. Green je v svojem govoru naglašal, da industrijska produkcija veliko hitreje narašča kot pa delavske mezde.

* * *

Pretekli teden se je vršila skupna seja socialistične in komunistične stranke na Francoskem, na kateri je bilo sklenjeno, da bosta obe stranki složno podpirali vlado premierja Bluma. Komunistični vodja Marcel Cachin je izjavil, da komunisti ne bodo več zahtevali od Bluma, da bi zavrgel politiko nevtralnosti v španski civilni vojni in da se komunistična stranka popolnoma strinja z njegovo politiko.

MLADI SPREMLJEVALCI ZA STARE ŽENSKE

V New Yorku posluje posredovalnica posebne vrste. V njeni službi je 137 mladih moših, povečini univerzitetnih graduantov, ki so na razpolago petičnim ženskam, ki želijo iti v gledališče ali na ples, toda hočejo imeti postavnega in mladega spremljevalca. Razume se, da so te ženske povečini "zrelih" let, kajti mlade lahko dobijo spremljevalce brez takih posredovalnic. Posredovalnico vodi mladi Ted Peckham iz Clevelanda, ki poroča, da dobi povprečno po 250 klicev na teden, in da je promet v teku enega leta znašal $25,000. Zdaj je na delu, da ustanovi podružnice po drugih velikih mestih in kratkem odpre slično posredovalnico tudi v Londonu. Poglavitne točke "službene pragmatike" teh profesijonalnih spremljevalcev so: ne se napiti, ne postati preveč ljubeznjiv in zaupen in pa, predvsem gledati, da po dokončani službi dobijo plačilo za stroške in za svojo postrežbo. Med uslužbenci posredovalnice je tudi neki bivši ruski princ, in podjetni Peckham pravi, da je na nedavnem obisku v Londonu ujel pet "grofov in vojvodov," ki v kratkim pridejo v Ameriko zabavat stare, toda življenja željne bogatinke.

ZA STAVO JE POJEDEL MIŠ

Ko je srbski kmet Mato Stipič nedavno prinesel na trg v Županju sod medu, mu je šla kupčija dobro izpod rok. Ko pa je bil sod že skoro prazen, je neki kupec opazil na dnu soda mrtvo miš. Začel je glasno protestirati, kar je privabilo množico ljudi in stražnika. Kmet se je prestrašil, da bo kaznovan, poleg tega pa da bo moral vsem svojim odjemalcem vrniti denar. Zato mirno izjavi: "V tem sodu ni ničesar, kar jaz sam ne bi pojedel." Ko so ga gledalci pozvali, da stori, kar je rekel, je kmet segel na dnu soda, zajel s kupo ostanke medu in mrtvo miš in vse skupaj pogoltnil.

Novice iz življenja naših ljudi širom Amerike

Aktivnosti SSPZ

—Prihodnje dni so na dnevnem redu božičnice pri raznih društvih SSPZ.

V nedeljo 20. decembra ob 3. uri popoldne se vrši božičnica društev št. 19, 100, 197 in Vrtca št. 139 v Chicagi in sicer v Stancikovi dvorani na 205 E. 115 St. Vzporedobsega igro, petje, deklamacije in kazanje filmov, navadnih in zvočnih. Vstopnina je samo 25c. Rojaki iz vseh predelov Chicaga so prijazno vabljeni, da se v čim večjem številu vdeležijo zanimive mladinske prireditve.

Vrtec št. 1 v Forest City, Pa. prireja božičnico v nedeljo 20. decembra ob 2. uri popoldne v dvorani pevskega društva "Zvon."

Plesno zabavo in božičnico bo imelo društvo št. 199 v Pierce, W. Va., in sicer v Thomas Milkits Hall v Thomas, W. Va. Za moške je vstopnina 25c, za ženske pa samo 15c.

Društvo št. 239 v North Braddocku, Pa., prireja skupno z lokalnima društvoma JSKJ in SNPJ v soboto 26. decembra zvečer Miklavževo veselico, ki se bo vršila v Lithuanian Hall v Braddocku. Vstopnina je samo 25c in igrala bo izvrstna godba za ples.

V Conemaugh, Pa., prireja društvo št. 59 skupno z društvoma SNPJ in JSKJ v četrtek 24. decembra zvečer božičnico za mladino in odrasle. Prireditev se vrši v dvorani društva sv. Alojzija.

Božičnica za člane Vrtca št. 9 v Indianapolisu, Ind., priredi društvo "Danica," št. 22 v nedeljo 20. decembra ob 1. uri popoldne v S. N. Domu na Holmes Ave. Matere so prošene, da pridejo na zabavo s svojimi malimi.

Clevelandski Vrtec št. 5 ima svojo božičnico v petek 18. decembra v S. N. Domu na St. Clairju. Miklavž bo obdaroval otroke, nakar bo sledila zabava, za katero bo igral orkester Vrtca št. 11 iz Collinwooda.

Mi vsem društvom želimo veliko uspeha, na člane pa apeliramo, da obiščejo prireditve, s čemur bodo gmotno in moralno podprli naše mladinsko gibanje, ki je gotovo vredno podpore od strani vsakega zavednega člana.

— V soboto dne 19. decembra se vrši v Slov. Del. Domu na Waterloo rd. letna seja clevelandskih skupnih društev SSPZ, katere naj se vdeležijo tako stari kot novoizvoljeni društveni zastopniki. Po seji bo domača zabava, na katero so vabljeni vsi člani in prijatelji dobrega razvedrila.

Razne vesti

—Poročila se je Miss Mary Rasenberger, članica društva št. 41 SSPZ v Ambridge, Pa., ki je zaposlena kot bolničarka v St. Joseph bolnišnici v Far Rockaway, N. Y. Njen ženin je Mr. Arnold Anderson. Dvojica je na ženitovanjskem potovanje obiskala starše Mr. in Mrs. Frank Rasenberger in prijatelje v Ambridge, Pa. Mladi par si je ustanovil svoj dom na 32 Carmen Ave., L. I.

—Gertrude Uhernik, starejša, članica društva št. 41 SSPZ v Ambridge, Pa., se je morala podvreči operaciji. Nahaja se v bolnišnici v Sewickly, toda se pričakuje, da se v kratkem povrne na svoj dom.

—Operaciji se je morala podvreči Frančiška Turk, 5620 Dibble Ave., članica društva Lunder-Adamič, št. 20 SSPZ v Clevelandu, ter je isto srečno prestala. Nahaja se v Cleveland Clinic bolnišnici.

—V Midwayu, Pa., se je pri delu v premogovniku pobil rojak Anton Potočnik, ki se zdravi v Mercy bolnišnici v Pittsburghu.

—V nedeljo 20. decembra ob 3. uri popoldne ima slovenska šola S. N. Doma v Clevelandu svojo običajno božično prireditev. To pot se bo vprizorilo pravljično igro "Jurček" v štirih dejanjih. Vstopnina je samo 25c in po predstavi in prihodu Miklavža se bo vršil ples. Ker je to edina slovenska šola te vrste v Clevelandu, se pričakuje, da jo bo javnost nagradila z lepim posetom.

—Skupen koncert bosta imela v Johnstownu, Pa., pevsko društvo Jugoslavija in hrvaško pevsko društvo Rodoljub in sicer v Slov. Del. Domu na Moxhamu.

—Frank Demšar, oskrbnik slovenske dvorane v Presto, Pa., je pred nekaj dnevi ustrelil na lovu velikega srnjaka. Enaka sreča je doletela v McKeesportu, Pa., rojaka Johna Benvina, ml., ki je v teku pol ure na lovu podrl lepega srnjaka.

—V Pueblo, Colo., se je poročila Miss Evelyn Hočevar, hči znanega naprednega rojaka, z Rolfom McCormickom, inženirjem v službi državnega departmenta za ceste. Poroka je bila civilna in dvojica si je ustanovila dom v Canon Cityju.

—Jos. Zobec iz Elyja, Minn., je pri državni industrijski komisiji izposloval po $16 odškodnine na teden skozi 105 tednov radi poškodb, katere je dobil pri delu za mesto.

—V Claridge, Pa., si je sam vzel življenje Peter Financar, samec, star 52 let. Najden je bil šest dni potem, ko se ga je pogrešalo pol milje od njegove farme, poleg trupla pa je ležala puška.

—Afera radi ukradene Cankarjeve sohe v Clevelandu je še vedno na dnevnem redu. "Ameriška Domovina" je pred dobrim tednom dni pod senzacijskim naslovom poročala, da so "tatovi" poslali k nji posredovalca, ki bi bili soho pripravljeni vrniti pod pogojem, da se jih ne bo izdalo. Ko pa jo je "Enakopravnost" prijela za jezik in zahtevala, da pove ime tistega posredovalca, je prišlo na dan, da je bil dotični posredovalec mlad slovenski odvetnik Jos. Križman, ki pa ni zastopal naprednjakov, temveč—Toneta in Jožeta Grdino. Križman je pozneje v Enakopravnosti" podal izjavo, da je njegova misija bila edino, "vrniti mir v naselbino", da pa mu o kakih tatovih ni nič znanega. Od tedaj je v klerikalnem taboru zavladal mrtvaški molk.

(Dalje na 3. str.)

Ogledalo:

Iz starega kraja prihaja poročilo, da je v Španiji izgubil življenje slovenski primorski avijatik, Josip Križaj, ki se je boril na strani ljudske vlade proti Francovim fašistom. Križaj je pred štirimi leti z vojaškim letalom pobegnil iz Italije in pristal v Ljubljani. Jugoslavija je letalo vrnila Italiji, Križaj pa je ostal v Ljubljani, kjer je obiskoval neko trgovsko šolo, pred par meseci pa je odpotoval v Španijo, da kot izkušen in spreten pilot pomaga španski vladi v vojni proti fašizmu. Poročila iz Španije javljajo, da je Križaj padel v roke rebelom, ki so ga ustrelili. Tako je v slovenski letalec daleč proč od pomačih krajev položil svoje življenje v borbi zoper fažizem, ki ga je imel priliko spoznati v Italiji. Najbrže pa to ni edina slovenska žrtev in ne edini borec na strani španske vlade, kajti iz slovenskih izseljeniških kolonij v Franciji, Belgiji in drugod se je prijavilo baje mnogo prostovoljcev v špansko vojsko.

Coire, Švica. — Tu je bil obsojen na 18 let zapora 21-letni David Frankfurter, židovski študent iz Jugoslavije, ki je pred več meseci umoril Wilhelma Gustloffa, voditelja svičarskih nacijev. Obtoženec je na sodniji izpovedal, da je nameraval umoriti Hitlerja, da pa se je premislil, ker je prišel do zaključka, da bi ljudje njegovega plemena morali za tak čin v prvi vrsti plačati s še večjim preganjanjem.

Berlin. — Nemčija se pripravlja na resno pomanjkanje kruha v tekoči zimi. Domači pridelek pšenice je za milijon ton nižji kot se je pričakovalo, razen tega so ljudje radi pomanjkanja mesa in maščob prisiljeni jesti več kruha. Nemška vlada bo najbrže skušala dobiti pšenico iz Kanade in bo v ta namen začela pogajanja za sklep nove trgovinske pogodbe s Kanado.

New York — Zadnji teden je odplul od tukaj parnik "Mar Cantabrico," ki je otovorjen z živili, obleko in drugimi potrebščinami, katere se bo razdelilo med bojevnike demokracije v Španiji. Pošiljatev je organizoral ameriški odbor prijateljev španske republike.

Washington. — Uradne in popolne številke o izidu minulih predsedniških volitev v Zed. državah, ki so bile objavljene te dni, so sledeče: Roosevelt 27,752,612; Landon 16,681,913; vsi ostali manjšinski kandidati so prejeli 1,378,630 glasov, in sicer Lemke 891,858; Thomas 187,242; Browder 80,181; Colvin (prohibicionist) 37,609; Aiken (SLP) 12,729, razni drugi kandidati pa 168,911 glasov.

Los Angeles. — Prebivalci tega mesta so pri posebnih volitvah odglasovali, da mestna vlada kupi elektrarno Los Angeles Gas & Electric Co. Mesto je s tem dobilo monopol nad prodajo in razpečavanjem elektrike.

Oslo, Norveška. — Norveška vlada je pretekli teden naznanila, da bo Leon Trocki, kateremu je Mehika dovolila zavetje, izgnan iz Norveške, ako sam prostovoljno ne odpotuje, ko mu 18. decembra poteče dovoljenje za bivanje na Norveškem.

NAPREDEK

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE SVOBODOMISELNE PODPORNE ZVEZE.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasom: 40c palec za posameznike; 35 palec za društva

Naročnina za člane 78c letno; za nečlane $1.50; za inozemstvo $2.00

PROGRESS
OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRESSIVE BENEFIT SOCIETY

Owned and Published by the Slovene Progressive Benefit Society

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members $.78 per year — nonmembers $1.50
foreign countries $2.00

Advertising rates: 40c net for individuals; 35c net for societies

NAPREDEK — Naslov uredništva in upravništva: 6231 ST. CLAIR AVENUE Telephone: HEnderson 5811 — CLEVELAND, O.

VOL. I. — 104 — NUMBER 20

Entered as Second Class Matter August 5th, 1936, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of August 24, 1912.

Naša načela so ameriška!

MED SLOVENCI V AMERIKI se vse od početka, ko so se naši ljudje začeli v večjem številu naseljevati v tej zemlji, bije boj med dvema taboroma, oziroma pristaši dveh svetovnih nazorov. Na eni strani so pripadniki verske ozkosrčnosti in dogmatizma, po domače klerikalci, na drugi pripadniki svobodne vesti in svobodnega mišljenja. Ta kulturni boj včasih vzplamti in bukne z vso silo na dan, potem zopet malo poleže, ampak popolnoma nikoli ne preneha.

Ta borba je naravna in logična posledica razmer, v katerih je živel naš narod skozi stoletja. Stara avstrijska monarhija, ki je v veliki meri črtala usodo slovenskega ljudstva skozi šest stoletij, je temeljila na versko-dogmatičnem principu. Na tem anahronizmu, ki ji je delno pomagal skopati grob, je vztrajala do svojega poslednjega diha, in Rim je imel v nji svojo najlojalnejšo zaveznico. Cerkev z vsem svojim aparatom je bila udinjana državi, katera ji je za njeno vazalsko službo plačevala s privilegirano pozicijo v državnem organizmu ter predvsem gledala, da je bila hierarhija v gmotnem oziru dobro preskrbljena.

Ko se je Avstrija sesula pod pezo svojih grehov, je z njo padla zadnja velika in absolutno zanesljiva trdnjava klerikalizma na evropski celini, toda zle posledice sistema, ki je obstojal skozi stoletja, s tem niso izginile. Kulturni boj se nadaljuje v naši stari domovini onkraj morja in izogniti se mu ne moremo niti mi, ameriški Slovenci, kajti miselnost, katero se je skozi stoletja vtepalo v glavo našemu narodu, ima svoje pristaše in bojevnike tudi tukaj. Ljudje te vrste sicer z obema rokama sprejemajo darove svobodnih ameriških institucij in jih izrabljajo za svoje specialne namene, obenem pa si na vse mogoče in nemogoče načine prizadevajo, da bi naš človek ne zapopadel smisla in duha teh institucij, temveč da bi še vedno ostal ponižen sluga iste mentalitete, katero je negovala in podpirala pokojna Avstrija, tako da bi oni še nadalje obdržali nadvlado nad njim ter si potom jerobstva nad kulturnim, socialnim in gospodarskim izživljanjem naših izseljencev zasigurali enako privilegirano pozicijo kot so jo nekoč uživali pod Avstrijo, in ki jo vsled svojega versko-političnega aparata uživajo do gotove meje v Sloveniji do današnjega dneva.

Ker so podporne organizacije najvažnejše ustanove med našim narodom v Ameriki, je samo ob sebi umevno, da so tarča vednih napadov in da si predstavniki klerikalizma med nami neprestano trudijo, da jih okupirajo, če to ne gre, pa da jih oslabijo in zavirajo v njih rasti in napredku. Baš te dni smo čitali tak pavšalen napad na napredne slovenske bratske organizacije, ki je bil priobčen v glasilu znane ženske organizacije. Člankar ponavlja in premleva tisto staro o "nasprotnikih vere in Boga" ter si v potu svojega obraza trudi, da bi dokazal, da so vse slovenske organizacije v Ameriki, razven ene, ničvredne, ker so baje sovražne "Bogu" in "krščanstvu," in seveda tudi našim "narodnim svetinjam," kakor da ima klerikalizem Boga in krščanstvo v zakupu, da o "narodnih svetinjah" niti ne govorimo.

Razumeti te klavrne junake ni težko, ampak sočustvovati z njimi ni mogoče. Ti ljudje, ki na slepo in brez pomisleka bijejo po naprednih organizacijah, s tem le dajejo dokaz svoje silovite omejenosti. Radovedni smo, če so ljudje tega kalibra že kdaj pomislili, da so načela naših naprednih organizacij, med katerimi zavzema SSPZ odlično mesto, dejansko le odmev in odsev idealov svobodnega mišljenja, ki dajejo meso in kri veliki ameriški demokraciji? Ali so že kdaj pomislili, da če bi Amerika imela za svoj temelj ozkosrčni verski dogmatizem, katerega oni tako strastno zagovarjajo, bi bil ta dogmatizem brez dvoma protestantskega kalibra, (ki ima veliko večino pripadnikov med prebivalstvom dežele in jo je imel še v večji meri takrat, ko se je polagalo temelje ameriški republiki), vsled česar bi bila njihovi cerkvi že naprej pot zaprta?

Poznamo argument naših klerikalcev, kadar jih na to spomnite. Amerikanec je gentleman — odgovarjajo — oni nimajo takih bojev in jih zavračajo. Seveda jih nimajo, ker so s takimi vprašanji že davno pometli. Takšno ultramontanstvo, kakršnega predstavljajo naši klerikalci, je v širši ameriški javnosti sploh nemogoče, vsled česar tudi nikomur ni treba, da bi se boril z njim.

SSPZ je napredna organizacija in je ponosna na svoja načela. Mi se zavedamo, da poleg dela, ki ga vršimo kot poštena in dobra organizacija v delokrogu bratskega zavarovanja, vršimo obenem med našim izseljenim narodom in njegovimi potomci isto delo za njih duševno zbujenje in razmah kot so ga očetje ameriške republike izvršili pred poldrugim stoletjem, ko so potegnili črto med cerkvijo in državo ter upostavili načelo, da vsak bodi svoboden, da časti Boga kakor mu velevata njegova lastna vest in razum. Mi smo sprejeli ta veliki nauk Amerike, širili ga bomo in se navduševali zanj, pa če je kakim majhnim dušicam prav ali ne, kajti zavedamo se, da je to najmanj, kar moremo storiti, da izkažemo svojo hvaležnost tej veliki zemlji, katero smo si izbrali za svojo novo domovino.

Tedenski pomenki

A. ZAITZ

Minulo nedeljo se je postavil Vrtec štev. 160 s svojo lepo priredbo. Igra "Otrok je bolan" je bila igrana s člani Vrtca, tu rojenih otrok, kateri so se postavili. Ta priredba je bila oglašana že pred časom, in zanjo se je trudil največ, saj kakor se meni zdi, Vrtčev administrator Viktor Zupančič. Upam, da mu je prva priredba Vrtca z ozirom na dober posel in pester program, katerega so imeli, dala novega veselja, ter da bomo v bližnji bodočnosti imeli še priliko videti njegovo družinico na odru.

Igrica je bila pred uprizoritvijo slikana, oziroma glavne dele je filmiral br. Mike Vrhovnik. Posnetke te igre se bo videlo na priredbi, oziroma na veliki božičnici Vrtca štev. 139 v nedelje dne 20. dec. v Stancikovi dvorani. Opozarjam toraj vse one na zapadnem delu Chicage, da nas ne pozabijo posetiti, da vidite film prve slovenske mladinske igre. In ne samo to, da boste videli film dotične igre, videli boste tudi našo igro, čuli naše male in velike pevce, deklamacije in druge komične prizore, na koncu pa Miklavža z darili. Program imamo tako obširen, da bi danes žnjim lahko napolnil kolono. Po programu pa potice, krofe, šunke in ne vem, kaj še vse so naše ženske nabrale za to priredbo. Rečem vam, da morda nikdar v življenju niste imeli prilike videti za tako malo vstopnino—25c—božičnice v pravem pomenu besede ročenoresnične božičnice in prav gotov sem, da ne pretiravam, in da boste zadovoljni, ako pridete.

Priprave za to priredbo so skoraj končane, igralci za igro in drugi, kateri sodelujejo, izvežbani. Čakama samo na dan 20. decembra, ko se bo dvignil zastor. Zato imejte pred očmi ta dan—dan velike božičnice Vrtca štev. 139 s sodelovanjem društev 19, 100 in 197. Prečitajte oglas v tej številki Napredka, in izčrpek igre "Mali Vandrovček" v Vrtčevi prilogi.

V drugih naselbinah pa, kjer bodejo naši Vrtci imeli božične priredbe, posetite jih. Izrabimo Božič za poživljenje naše mladine, izrabimo ga v korist naše stvari. Naprej, vedno le naprej do nadaljnjih uspehov—uspehov, kakor jih zaznamujejo zadnji mesec naše vrle, za našo stvar navdušene ženske, nekateri tajniki in aktivni člani naše Zveze.

DOPISI IN POROČILA ČLANSTVA

NAŠA BOŽIČNICA

CHICAGO, Ill. — Miklavž prihaja! Povabila so ga tri društva in Vrtec štev. 139 na južni strani mesta Chicago, in kot se čuje bo obiskal člane našega Vrtca in člane mladinskega oddelka društev štev. 19 in 100 v nedeljo, dne 20. decembra, 1936, ob 3. uri popoldne. Shajališče za ta slavni obisk je STANCIKOVA DVORANA, 205 East 115th Street. Vsi zgoraj označeni člani mladinskega oddelka bodo prejeli primerne božične darove, in če bo kaj ostalo, bodo istih deležni tudi drugi otroci—nečlani.

Miklavžu je potreba izkazati primerno čast, in da to storimo, moramo vsi do slednjega obiskati to božično prireditev. Ampak Miklavž ne bo vse, kajti predno se ta darežljivi striček priplazi skozi sajasti dimnik in zavzame svoje odločeno mesto na odru, kjer bodo zbrani vsi člani Vrtca, bodo še druge atrakcije. Oddan bo zelo bogat in zanimiv program, v katerem nastopijo člani Vrtca v igrici pod imenom "Vandrovček," v raznih recitacijah, deklamacijah, v petju in plesanju. Nastopil bode tudi pevski zbor SLOVAN ter izvajal nekaj izbranih pesmi. Med odmorom se bodo kazale premične slike, vključivši posnetke igre "Bolani otrok," ki jo je odigral Vrtec štev. 160, nadalje primerno božično sliko za otroke in moroče še kaj drugega. Br. Vrhovnik ima vedno kaj posebnega v svoji vreči in tudi za sedaj obljublja nekaj izrednega. Kaj? Da, govoroče slike!

Po programu pride na dnevni red pa še nekaj drugega. Znano vam je, da so se članice društva štev. 19 želo potrudile in nakolektale toliko potic, peciva in drugih dobrih jedač, kakor tudi denarja, da bo otrokom nemogoče vse pospraviti v male želodčke. Tudi stariši bodo deležni teh jedilnih dobrot, tako da ne bo potreba nobenemu hoditi domov na večerjo. Klobase in potica—, to bo ugajalo vsakemu. In ko se bodo želodci napasli dobrih jedi in duše privezale s krepkostmi, ki jih bodo fantje prodajali za baro—,tedaj šele se prične pravi dirindaj. Dobili smo namreč pristno slovensko godbo iz 22. ceste, kar pomeni da bo ozračje napoljeno s muziko veselih valčkov in poskočnih polk, potrkanih plesov, itd. . . . Vsi tisti, ki niste navajeni na "ameriško" godbo, ste torej dobili svoj "break." Godba je za vas.

Dolžnost vseh članov SSPZ v Chicagi je torej posetiti to prireditev in pripeljati seboj svoje otroke. Tudi drugo občinstvo je vljudno vabljeno. Vstopnina je minimalna (samo en kvoder), užitka in veselja pa bo ničkoliko. Ker je program precej obširen, se opozarja vse posestnike, da pridejo v dvorano zgodaj. Program se ima pričeti ob 3. uri popoldne. NA SVIDENJE NA BOŽIČNICI!

—*M. G. K.*

VABILO NA ZANIMIVO BOŽIČNICO

Chicago, Ill. — Zadnjič sem omenila, da se oglasim in sporočim v javnosti, da naša božičnica se bo vršila z zanimivim programom, z dobrim prigrizkom in gorko in mrzlo pijačo. To lahko zapišem z veseljem, ker so se naše dobre članice v tako lepem številu odzvale v denarju, in upam, da se bodo tudi v pecivu. Torej najlepša hvala vsem!

Imena darovalcev sledijo:

Mr. Mike Vrhovnik	$2.00
Mrs. Agnes Vraničar, cake	2.00
Mrs. Mary Teringer	2.00
Mrs. Frances Duller	2.00
Mrs. Mary Ansick	2.00
Mrs. Mary Plesa	2.00
Mrs. Stefa Schihay, cookies	1.00
Mrs. Mary Jacksi, doughnuts	1.00
Mrs. Nelie Torkar, pecivo	1.00
Mrs. Frances Laurič	1.00
Mrs. Anna Bozich, pecivo	1.00
Mrs. Frances Ribar	1.00
Mrs. Kate Porpat	1.00
Mrs. Mary Kuhel	1.00
Miss Anna Sodec	1.00
Mrs. Mary Klun	.50
Mrs. Adelina Kopač	.50
Mrs. Ella Kosich	.50
Mrs. Frances Colarič	.50
Mrs. Veronika Wolff	.50
Mrs. Hazel Mikach	.50
Mrs. J. Janc	.25
Skupaj	$24.25
Zadnjič	$39.90
Vsega skupaj nabranega	$64.15
Mrs. Florence Vucich .. kvart pijače	

Vse članice, ki so obljubile, prosim, da prinesejo vsa jedila vsaj pred 3. uro v Stancikovo dvorano, 205 East 115 St. Po programu se bo najpreje serviralo mladini, potem odraslim pri mizah in pri bari, medtem ko se bo v kuhinji sandwiches prodajalo.

Pri društvu št. 19 smo izgubili mladega člana Emila Ansika. Moje sožalje! Takoj pa smo dobili dve novi članici, in nadalje sta bila predlagana dva nova kandidata, Eddie Kompare in William Janc. Prvi je pogrebnik, drugi je zdravnik ter ju Slovencem v tej okolici toplo priporočam.

Želim vsem članom in članicam SSPZ vesele božične praznike in srečno novo leto 1937!

Mary Putz, št. 19

* * *

OPOMIN STARŠEM V INDIANAPOLISU

Indianapolis, Ind. — To je opomin staršem, kateri imate otroke v Vrtcu št. 9. Decemberska seja društva "Danica," katera se je vršila dne 6. decembra, je odobrila priporočilo odbora, da se daruje $5.00 iz društvene blagajne, da se napravi božičnico za člane Vrtca. Zato vas opominjam, da pošljete otroke na sejo v nedeljo dne 20. decembra ob 1. uri popoldne v S. N. Domu, 729 Holmes Ave. Po seji bo vsak dobil kako darilo v eni ali drugi obliki. Priporočljivo je tudi, da pridete matere z njimi. Pozdrav vsemu članstvu!

Steve Skorjanc, upravitelj

* * *

VABILO NA SKUPNO BOŽIČNICO

Conemaugh, Pa. — Cenjene člane in članice vabim na božičnico, katero priredijo skupno društva št. 59 SSPZ, št. 36 JSKJ in št. 44 in 168 SNPJ v četrtek dne 24. decembra zvečer v dvorani društva sv. Alozija. Kakor vsako leto, tako tudi letos priredimo božičnico za našo mladino, da se skupno razveselijo. Mladina si dobro zapomni vsako veselje in na tak način jo najlepše uvajamo v naše društveno življenje. Pridite vsi, stari in mladi, kajti Miklavž bo imel obilo daril za vse!

Z bratskim pozdravom,

Martin Yager, tajnik

* * *

OPOZORILO ZA STARŠE

Cleveland, O. — Starše otrok, ki pripadajo Vrtcu, št. 5, se opozarja, da se v petek 18. decembra točno ob 7. uri zvečer prične seja, po seji bo pa party za otroke. Delilo se bo darila, in kdor bo navzoč, bo gotovo zadovoljen. Vabi se odrasle člane kot tudi starše otrok. Priredba se vrši v sobi št. 2 v S. N. Domu na St. Clair Ave.

William Candon

VABILO NA VESELICO

Pierce, W. Va. — Društvo št. 199 priredi dne 24. decembra plesno zabavo in božičnico v Thomas Milkints Hall v Thomas, W. Va. Vstopnina za moške je 25c, za ženske pa samo 15c. Igrala bo dobra muzika. Vabljeni ste vsi člani in članice, kakor tudi drugi od blizu in daleč. Prišel bo tudi Miklavž, ki bo delil otrokom slaščice. Kdor ga hoče videti, naj se veselice vdeleži. Začetek zabave ob 7. uri zvečer.

Opominjam tudi one, ki še niso prinesli starih certifikatov, da jih prinesejo kakor hitro mogoče, da se spremene. Pozdrav vsem članom in članicam SSPZ!

Jennie Klevisher, tajnica

* * *

MIKLAVŽEVA VESELICA

North Braddock, Pa. — Leto 1936 se bliža h koncu, čeprav ne z velikim uspehom, pa vsaj povoljno za naše društvo. Kampanja za pridobivanje novih članov gre tudi proti koncu, upam pa, da se prihodnje leto kampanja zopet obnovi, kajti to je edini način, da se članstvo vzpodbuja k agitaciji. Naše društvo je sklenilo, da se za vsakega novega člana plača zdravniško preiskavo iz domače blagajne toliko časa, dokler ne bo spet kampanja odprta. Zatorej, bratje in sestre, dajte se razjeziti in pripeljati vsak po enega novega člana na prvo letno sejo. Tako bomo novo leto 1937 takoj uspešno začeli.

Kakor je bilo že enkrat prej poročano, da priredimo Miklavževo veselico dne 26. decembra in sedaj je tukaj. To veselico priredimo tri društva skupno, in sicer 239 SSPZ, 300 SNPJ in 31 JSKJ. Program se prične točno ob 7. uri zvečer in sicer z igro. Po igri pa se bo prikazal naš sivi Miklavž in s tem razveselil naše male, ki že komaj pričakujejo, kdaj bo Miklovž prišel. Torej, ne držite vaših malih doma. Pripeljite jih s seboj, čeprav še niso člani, ker naš Miklavž je usmiljenega srca in bodo tudi oni darila dobili. Tudi odrasli niso izvzeti; vsak bo nekaj dobil, dokler bo kaj v zalogi. Torej, pridite zgodaj! Za plesalce in plesalke bo pa na razpolago orkester petih mož, Moonlight Serenaders iz Bridgevilla, Pa., in vstopnina je samo 25c. Za jestvino, pivo in drugo jamči odbor, da bo vsakdo postrežen. Vabljena sta vsa bližnja društva, člani in nečlani, da nas posetite v velikem številu.

Na svidenje dne 26. decembra v soboto ob 7. uri zvečer v Lithuanian Hall, Washington St., Braddock, Pa. Ceste so vse lepe in bo lahko najti. Kdor bi ne vedel za dvorano, naj v Braddocku vpraša za litvinsko dvorano, ki se nahaja med 8. in 9. cesto na Washington St.

Z bratskim pozdravom,

Louis Karish, tajnik

* * *

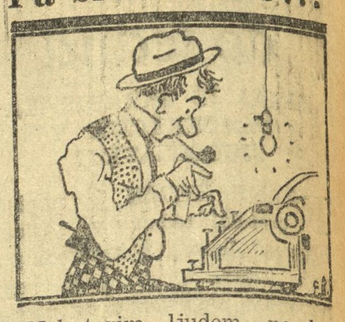
BOŽIČNICA V FOREST CITY

Forest City, Pa. — Naš Vrtec se pod vodstvom upravitelja Jos. Drašlerja pridno uri za božičnico, katera se vrši 20. decembra ob 2. uri popoldne v dvorani pevskega zbora Zvon. Vstopnina je samo 25c. Vabljeni ste vsi člani in članice društva št. 27 in prijatelji, da se obilno vdeležite te prireditve za kar se zahvaljujem že naprej. Da imamo težave je res, in silno pogrešamo prejšnjega upravitelja Vrtca, Antona Zaitza. On je bil z dušo in telesom za take prireditve in tudi najbolj sposoben. Sedaj, kakor čitam, je čez glavo zaposlen z božičnico v Chicagi, ter mu želim, da bi imel še več uspeha kot ga je imel tukaj. Le naprej, dragi prijatelji!

Na naši zadnji seji je bilo sklenjeno, da vsak član in članica plača 50c v društveno blagajno, to je v treh mesecih, v januarju, februarju in marca.

(Dalje na 3. str.)

Pa brez zamere...

Nekaterim ljudem, posebno ženskam, se angleški kralj strašno smili, ker je zaradi ljubezni za Mrs. Simpsonovo moral odpovedati prestolu. Meni pa nič. Navzlic temu, da ni več kralj, bo še vedno vlekel prav čedno plačico na račun angleških davkoplačevalcev, in ljubil bo lahko Simpsonovo, ali pa katero drugo, če se bo nje naveličal, kajti denarja in časa mu ne bo nikoli manjkalo. Sicer pa se mi tudi zdi, fant ni imel nikoli posebnega veselja za kraljevski posel, kar mu ni zameriti, kajti kralji, taki, ki imajo res kako besedo, so prišli popolnoma iz mode.

Malo kredita zasluži edino zato, ker je pokazal, da je vsaj malo manjši hinavec kot je ostala kraljevska gospoda. Ampak smilil bi se mi edino tedaj, če bi zaradi tega, ker se je zagledal v Mrs. Simpsonovo, izgubil ne samo tron, temveč tudi vse premoženje in dohodke, in če bi moral odslej naprej s svojim lastnim delom in svojo lastno sposobnostjo preživljati sebe in svojo ljubljeno. V takem slučaju pa mislim, da bi bil najbrže desetkrat pomislil, predno je napravil skok, in Mrs. Simpson tudi.

Druga nerazumljiva stvar v tej famozni kraljevski aferi so ljudje, ki strašno simpatizirajo s kraljem, ker se je zaljubil v "preprosto Amerikanko." Pravijo, da je kralja s tem pokazal, da je "velik demokrat."

Prvič ni Mrs. Simpsonova nobena "preprosta Amerikanka," temveč vseh dobrot življenja sita babnica, ki ni nikoli v življenju vedela, kaj se pravi delati. In drugič, zaljubiti se v žensko, ki ti ugaja, ni po mojem mnenju prav nič posebnega, temveč najbolj naravna in enostavna stvar na svetu. Demokratje v ljubezni smo vsi, kar pa še ne pomeni, da so vsi zaljubljeni ljudje demokratje tudi v drugih ozirih.

Angleški lordi in škofi so imeli s svojega stališča popolnoma prav, ker so fantu rekli: pusti to žensko ali pa tron! kajti človek, ki sedi na tronu, ni zanje samo navaden simbol, temveč on je tisti, ki drži pokonci celotni sistem posebnih privilegijev, ki jim nudi ubodno in brezskrbno življenje. Angleški aristokratje bi bili res pravi trapci, če bi jim bi bilo vseeno, če vrag pocitra ta prijazni sistem, posebno, ko je Anglija danes že skoro edina dežela na svetu, kjer ima sistem še nekaj kredita in je dober izgled, da se bo še nekaj časa vzdržal. To bi bil tudi kralj lahko vedel, če bi imel kaj soli v glavi, in lepo odstopil brez vsake rabuke.

Jaz torej lordom in škofom prav nič ne zamerim, če so bili tako hudi. Dali so le sijajno izpričevalo svoje razredne zavednosti. Pri njih bi se te lepe čednosti lahko učile drhali zatelebanih revežev, ki so v imenu "demokracije" demonstrirali za kralja lahkoživca in za njegovo interesantno amerikansko ljubico.

* * *

Zadnjič sem čital v brumnem listu, ki ga izdajajo pobožni očetje frančiškani v Chicagi, da ima španski fašistični mesar Franco popolnoma prav, ker je poklical mohamedanske divjake, da koljejo španske delavce njih žene in otroke, kajti vsi Španci, ki se ne navdušujejo za fašizem, so "prezvrci", medtem ko divjaki iz Afrike ver-

(Dalje na 3. str.)

Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza

USTANOVLJENA 1908 INKORPORIRANA 1909

GLAVNI URAD: 245-47 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILLINOIS
Telefon: PULLMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:
JOHN KVARTICH, predsednik, 411 Station Street, Bridgeville, Pa.
RUDOLPH LISCH, podpredsednik, 1393 East 47th Street, Cleveland, Ohio
WILLIAM RUS, tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
ANTON ZAITZ, pomožni tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MIRKO KUHEL, blagajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MICHAEL VRHOVNIK, direktor angleško poslujočih in mladinskih društev, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:
WILLIAM CANDON, predsednik, 1058 East 72nd Street, Cleveland, Ohio
JOSEPH H. GRILLS, Moon Run, Pa.
JOHN MARN, Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:
FRANK PUCEL, predsednik, 17921 Delavan Road, Cleveland, Ohio
FRANK MEDVED, Yukon, Pa.
VINCENT PUGEL, 1344 So. 64th Street, West Allis, Wis.

UREDNIK-UPRAVNIK GLASILA:
VATRO J. GRILL, 6231 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio
GLAVNI ZDRAVNIK:
DR. F. J. ARCH, 618 Chesnut St., Pittsburgh, Pa.

Uradno naznanilo

KOLEDARJI

Kot običajno, se je tudi letos razposlalo na društva stenske koledarje.

Manjša društva s članstvom do števila 25 dobe po enega, ki je namenjen za dvorano, kjer društvo zboruje.

Društva s številom članstva nad 25 dobe po dva koledarja. Enega naj se stavi v prostor, kjer društvo zboruje, drugi je pa za urad društvenega tajnika za leto 1937.

Nekaj koledarjev je preostalo in te se pošlje, poštnine prosto, proti pristojbini od 50c osebi, ki ga želi imeti. Naročila sprejemajo društveni tajniki in tajnice, le oddaljeni od sedeža društva, ga naj naroče naravnost iz glavnega urada.

Letošnji koledarji so velikosti 19½x27 palcev, ali srednje velikosti, pripravni za dom ali dvorano.

Slika na koledarju predstavlja "DRUŽINSKO URO", delo ameriškega slikarja Jos. G. Hildebrand, ki je prvi pouk v slikarstvu dobil v čikaškem Art Institute, dovršil ga pa v Berlinu, v Nemčiji. On ni samo znan kot dovršen slikar, ampak tudi kot veščak v izbiri barv, ki omogočajo dober fotografični posnetek njegovih slik. Brezdvoma je to najboljše mojstersko delo, ali najlepša slika izmed vseh, ki so bili doslej na koledarjih, ki jih je izdala SSPZ.

Koledarjev imamo le omejeno število in dobili ga bodo oni, ki ga prvi naroče.

WILLIAM RUS, gl. tajnik

Izdatki mladinskega oddelka SSPZ.
Disbursement from Juvenile Department SSPZ

Izplačano — Dec. 4, 1936 — Paid
Reserve Payments on Juvenile Certificates
Izplačana rezerva na certifikate

31 George Tomasich, Secretary for Charles Gregorich, $9.31.
37 Mike Kotar, Secretary, for August Kotar and Fannie Zupanc, $22.76.
42 Blaz Snajder, Secretary, for William Faygel, $3.38.
59 Martin Jager, Secretary, for Tony Milavec, $8.35.
102 Frank Previc, Secretary, for Albert Zivik, $11.38.
138 Frank Lavric, Secretary, for Anthony R. Kucic, $11.38.
103 N. Mladjenovich, Secretary for John Mladjenovich, $4.92.
108 Anne Opeka, Secretary, for Max Batis, $11.38.
122 Jennie Klevisher, Secretary, for Julia Rudolph, $2.65.

Izplačano — Dec. 9, 1936 — Paid
Assessment Refund
Asesment povrnen
Paid to Vrtec Administrators:

Vrtec št.		
1	Joseph Drasler	7.20
2	Frank Putzel	6.63
3	Anna Baich	9.66
4	Frank Racki	1.87
5	Charles Koman	33.03
6	Anton Bucic	3.83
7	Mike Pavsek	1.41
8	Daniella Kmet	2.98
9	Steve Skorjanc	8.32
10	Josephine Ambrose	9.63
11	John Bohinc	14.34
12	Frank Mautz	4.72
13	Charles Belobrajdic	4.01
14	Victor Skubic	4.24
15	Anton Menart	3.42
16	John Kopina	4.50
17	Andrew F. Jazbec	1.13
18	Anton Jezernik	1.31
19	Joseph Golobich	1.26
20	Joseph Zupancic	.90
21	Anton Mehle	4.27
22	Joseph H. Grills	1.80
23	Jacob Volkar	.90
24	John Krzisnik	1.31
25	Frank Korbar	.18
26	Joe Groselj	.98
27	Joseph Bregar	.18
28	John Skoff	4.30
29	Theresa Jacklovich	.72
30	John Rovan	7.07
31	Joseph Fritz	3.60
32	Tony Chrnologar	2.52
33	Joe Widmar	2.37
34	John Pezdirc, Jr.	6.53
35	Ciril Ermence	2.75
36	Andrew Renko	.72
37	George Tomasic	.95
38	Joseph Mestek	.54
39	Frank Nolimal	2.75
40	Ignatz Tominsek	.18
41	Mike Kotar	6.35
42	Louis Grilc	.59
43	Karl Palowski	1.54
44	Joseph Hochevar	3.62
45	Blaz Snajder	.59
46	Valentin Laharnar	1.54
47	Matt Ulepich	1.49
48	Victor Koklich	.54
49	Frank Udvanc	.77
50	Math Praprotnik	3.42
51	John Dolinar	2.52
52	Valentin Jugovich	1.64
53	Martin Yager	6.30
54	John Petric	1.57
55	Matt Mochnik	1.59
56	John Kotnik	.18
57	Frank Jamnik	3.42
58	Anton Zalar	.18
59	Anton Chesnjevar	1.05
60	Mary Burja	3.41
61	Joseph Samson, Jr.	2.57
62	Andy Milavec	5.40
63	Leopold Kreul	.36
64	Joseph Rovan	1.26
65	John Laknar	.36
66	Valentin Dagarin	1.67
67	Frank Grčar	5.35
68	Johanna Shain	.90
69	Mike Andlar	.36
70	Steve Chesnik	.36
71	John Pollock	3.06
72	Leo Mur	3.00
73	Joe Turk	1.67
74	Raymond Kladnik	.51
75	Louis Skrbec	2.75
76	Steve Mauser	5.32
77	Elizabeth Knafelc	4.30
78	Joseph Kerin	2.16
79	Frank Sustarsic	1.72
80	Mary Runtich	1.00
81	Frank Medved	3.24
82	John Stropnik	.18
83	Frank Yurak	2.44
84	Frank Dernovsek	.36
85	Peter Dolenc	5.22
87	Mary Skerl	1.08
88	Martin Kukovich, Jr.	.77
89	Andrew Starin	2.16
90	Martin Curl	.18
91	Frank Matko	.90
92	Matt Setina	.18
93	Martin Obed	2.49
94	Anna Zagorc	.54
95	Frank Zitko	2.34
96	Martin Gosenca	4.21
97	James Prevarek	2.13
98	Sam Kasun	1.80
99	John Muchnok	.36
100	John Vauken, Jr.	.18
101	Frank Laurich, Sr.	8.37
102	Frank J. Resnick, Jr.	3.11
103	Jurij Previc	5.09
104	Frank Mahnic	.90
105	Louise Petach	.72
107	Frances Zitnik	2.52
108	John Prince	3.18
109	Blaz Likar	3.06
110	Anna Mastnick	3.06
111	Math Lenarsich	.54
112	Sylvia Skedel	2.70
113	John Andolshek	.18
114	Louis Britz	.51
115	Nick Mladjenovich	.18
117	Mary Snarich	.36
118	Helen Dermotta	6.01
119	Joseph M. Vuksinich	1.90
120	Frank Pellan	.18
121	Theresa Gruden	4.34
122	Frank Nosse	5.24
123	Louis Ograyensek	3.34
124	John Rugel	1.52
125	Louis Lajevic	.72
126	Charles Bogataj	2.70
127	Steve Prelec	1.29
128	John Sraj	1.44
129	Matt Snyder, Jr.	.72
130	Mary Penko	.90
131	Paul Rolich	3.29
132	Frank Stainer	.18
133	Rudolph Bohinc	.54
134	Mary Petkovsek	2.44
135	Andrew Phillips	.72
136	John Ferjan	.36
137	John Milakovich	.69
138	Anton Flisek	2.03
139	Stanley Tome	7.56
140	Frank Polantz	4.53
141	Joseph Zupan	4.67
142	Jennie Marinsek	1.08
143	John Jelovčan, Jr.	1.80
144	Angeline Rink	1.08
145	Elsie Pucel	.18
146	Mary E. Novak	.46
147	Mildred Skirt	.54
148	John Matkovich	.82
149	Fred Kezele	.36
150	John Jobkar	.64
151	Marian Bashel	2.13
152	Anton Zupan	.36
154	Frank Rezisnik	1.72
155	Martin Sabolovich	1.36
156	Frank Tominshek	2.08
157	Anthony Klepec	1.35
158	Frank Kastelic	1.49
159	John Vidmar	3.13
160	Victor Zupancic	6.36
161	Sophie Turk	3.08
162	Frank Mihevc	.72
164	Gasper Segulin	2.16
165	David Paisoli	.23
166	Gustav Kozina	.62
167	Louis Karish	3.54
168	Christine Kvartich	8.89
170	John Bizjak	.77

WILLIAM RUS
Gl. tajnik — Supreme Sec'y

Uradna naznanila društev in federacij

SKUPNA DRUŠTVA V CLEVELANDU

Cleveland, O. — Zastopniki in zastopnice so prošeni, da se gotovo vdeležijo glavne ali letne seje Skupnih društev v soboto 19. decembra zvečer v Slovenskem Delavskem Domu na Waterloo rd. Seja se prične točno ob 8. uri zvečer. Stari in novo izvoljeni zastopniki so prošeni, da so navzoči ob pravem času. Na dnevnem redu je volitev odbora za leto 1937 in več drugih važnih problemov. Po seji bo pa mala domača zabava, na katero je dobrodošel vsak član SSPZ, akoravno ni zastopnik pri skupnih društvih. Vstopnina je prosta.

John J. Kikol, tajnik

* * *

DRUŠTVO ŠT. 2

Claridge, Pa. — Vsemu članstvu društva št. 2 sporočam, da se naša letna seja vrši v nedeljo 20. decembra ob 10. uri dopoldne. Pridite vsi na to važno sejo in pripeljite vsak še enega novega člana ali članico, in vpišite tudi vaše otroke. Agitirati za tako dobro in napredno organizacijo kot je SSPZ, bi moralo biti vsakemu v veselje. Naj ob tej priliki tudi vsčim vesele božične praznike vsemu članstvu Zveze in pa da bi bilo novo leto zanje zdravo in srečno. člani pa vsi brez izjeme na letno sejo 20. decembra, da izvolimo uradnike, ki bodo delovali za napredek društva in Zveze. In živio naše glasilo—le tako naprej! Z bratskim pozdravom,

Anton Menart, tajnik

* * *

DRUŠTVO ŠT. 47

Chicago, Ill. — Leto 1936 se bliža svojemu koncu, zato poziviam vse članice ženskega društva št. 47, da se v polnem številu vdeležite letne seje, katera bo dne 20. decembra v navadnem društvenem prostoru. Na dnevnem redu bo volitev odbora za leto 1937. Vsake članice dolžnost je, da pride na izpregled vsaj enkrat v letu, in da ne bo potem nobenega izgovora, opozarjam, da katera članica ne pride na to sejo, bo plačala 50c v društveno blagajno. To je sklep zadnje seje. Torej na svidenje dne 20. decembra ob 2. uri popoldne. Sestrski pozdrav!

A. Ivansek, tajnica

* * *

DRUŠTVO ŠT. 54

Ely, Minn.—Članstvo društva "Rudar" št. 54 opozarjam, da se gotovo vdeležijo letne seje, ki se vrši 20. decembra ob 1. uri popoldne v navadnih prostorih. Bratje in sestre, vsi smo enakopravni in vsi imamo enake pravice in dolžnosti pri društvu. Več članov je, ki se zelo malokrat ali pa sploh nikdar ne vdeležijo društvenih sej. Tega bi ne smelo biti. Moja želja je, da se na letni seji vidimo 100%. To bi bilo lepo, ako bi vsi prišli skupaj. Nikar naj se nobeden ne izgovarja, da je predaleč in premrzlo ali kako drugače. Torej odtrgajte si tistih par ur in pridite na sejo, da se kaj zmenimo in ukrenemo v korist našega društva in Zveze. Vsi na sejo 20. decembra!

Math Praprotnik, tajnik

* * *

DRUŠTVO ŠT. 160

Orient, Ill. — Sklep novembrske seje društva št. 160 je bil, da se povabi vse člane tega društva na letno sejo, ki se vrši dne 20 decembra ob 10. uri dopoldne pri društvenem tajniku. Na tej seji imamo volitve društvenih uradnikov za leto 1937 in druge važne zadeve za urediti za prihodnje leto. Kateri se ne vdeleži decemberska seje, bo kaznovan po sklepu društva: prispevati bo moral 50c v društveno blagajno. Izvzeti so le oddaljeni člani in bolniki, ki so na bolniški listi. Upam, da boste upoštevali to obvestilo. Bratski pozdrav!

Math Lenarsich, tajnik

* * *

DRUŠTVO ŠT. 179

Hacket, Pa. — Naznanjam članom društva št. 179, da se vrši glavna letna seja kot ponavadi, namreč tretjo nedeljo v mesecu, t. j. 20. decembra ob 9. uri dopoldne v S. N. Domu. Na tej seji se bo izvolilo odbor za leto 1937, zatorej nas veže bratska dolžnost, da se vdeležimo seje vsi člani in članice brez izjeme.

Louis Lajevic, tajnik

DOPISI IN POROČILA ČLANSTVA

(Dalje iz 2. str.)

Za mesec januar naj bodo vsi člani in članice pripravljeni na nekoliko višji asesment, tako oni, ki so zadnji mesec spremenili certifikate iz A na B, kot tudi oni, ki jih še niso spremenili. Zakaj, gotove veste, ako ste čitali obširna pojasnila od strani gl. tajnika, blagajnika in urednika glasila. Dalje, vsak član ali članica, ki želi posojilo na svoj certifikat za asesment, naj pride na sejo ali pa vsaj par dni po seji k tajniku, da podpiše listino, ker listino mora vsak član sam podpisati.

Društvo št. 27 letos nima ugodnih poročil. Trije člani so umrli, par jih je prestopilo k drugim društvom, nekaj je bilo črtanih, novo pristoplih pa ni. Izgubili smo skupno deset članov. Ako se v prihodnjem letu tukajšnje delavke razmere ne spremene, je pričakovati še slabšega. Ravno tako je z društveno blagajno. Upajmo torej, da nam bo prihodnje leto bolj naklonjeno.

Naznanjam, da sem prevzel zastopništvo za list "Enakopravnost." Kdor se želi naročiti ali ponoviti naročnino, naj se pri meni zglasi.

Predno zaključim, vas vse še enkrat vabim, da se vidimo v dvorani pevskega društva "Zvon" v nedeljo 20. decembra ob 2. popoldne, in vsem skupaj veselo božične praznike in srečno Novo leto!

Frank Leben, tajnik

Novi uradniki za leto 1937

Društvo št. 27, Forest City, Pa. — Joseph Čebular, predsednik; Jernej Bajc, podpredsednik; Frank Leben, tajnik-blagajnik, RFD Box 43, Forest City, Pa.; Joseph Končar, zapisnikar; John Majdič, Ivan Pevc, Jernej Cerar, nadzorniki; dr. C. L. Knapp, zdravnik. Seje se vršijo vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v dvorani pevskega društva "Zvon".

Društvo št. 239, North Braddock, Pa. —John Baraga, predsednik; Rudolph Celigoj, podpredsednik; Louis Karish, tajnik, 314 Lynnwood Ave., P. O. East Pittsburgh, Pa.; George Miketich, zapisnikar; Max Copich, predsednik nadzornega odbora; dr. O. H. Mehl, zdravnik. Seje se vršijo vsako tretjo soboto ob 7. uri zvečer v prostorih na 1719 Poplar Way, N. B.

Od tedna do tedna

(Dalje iz 1. str.)

čividno hotel odpraviti—plemenski politični čut.

Na kakšni podlagi pa naj se razvija zdrava narodna politika, ki bo obsegala vse plasti naroda, ako ne na podlagi enotnih socialnih potreb in ekonomskih koristi? Ako se slovenskemu, hrvaškemu in srbskemu delavcu—in delavec je tudi kmet—ne dopusti, da se politično uveljavlja kot delavec, bo postal fanatičen Slovenec, fanatičen Hrvat in fanatičen Srb, plemenski čut, namesto da bi se bi ublažil, se bo poostril in zdravo politično izživljanje naroda stoji pred skoro nepremostljivimi zavirami.

Kralj Aleksander ni razumel, da so delavci in kmetje v Jugoslaviji tista sila, ki je edino sposobna ustvariti čut narodne enotnosti, premostiti plemenske razlike ter pripraviti tla za normalno poslujoč državni organizem.

Nauk njegove tragične usode je šel tudi mimo mož, ki so danes na vladnem krmilu v Jugoslaviji. Dr. Korošec, ki zopet sedi v vladi, je isti dr. Korošec, ki je leta 1923 kot notranji minister hladnokrvno ukazal streljati na stavkujoče železničarje v Ljubljani, nismo pa še slišali, da bi ta "junak" krvave tragedije na Zaloški cesti dal postaviti ob steno kakega korupcijonista.

UMETNIŠKE ŠOLE ZA OTROKE

V Moskvi so otvorili več gledališč, študijev in ateljev, ki so namenjeni umetnostni vzgoji otrok. Tako vodi slikar F. Fedorovski slikarski študijo, v katerem deluje kakšnih 30 otrok. V drugem podobnem zavodu ima slikarica Rabinovičeva 35 otrok. V nekem gledališču deluje 50 otrok kot igralci, v nekem zborskem zavodu pa 1000 otrok. Največ otrok je zaposlenih v nekem plesnem študiju, namreč 240. Med drugimi ustanovami je omeniti študije za odrski ples, za umetniški govor, za pripovedovalno umetnost i. t. d. in vse to je namenjeno otrokom.

NAŠI PO AMERIKI

(Dalje iz 1. str.)

—V Gary, Ind., sta se poročila Karol Pandoff in Ana Unetič, istega dne pa so krstili prvorojenca Andrew Unetiča, ml., brata neveste.

Novi grobovi

—V Clevelandu so umrli: Andrej Rešek, star 64 let, po poklicu čevljar; ubil ga je vlak, katerega ni slišal, ker je bil gluh; v naselbini je živel 30 let. — Prostovoljno je šel v smrt Rudolf Mrak, star 35 let, doma iz Gornjih Brd na Gorenjskem, odkoder je prišel pred 26 leti. Povod tragediji je bila brezposelnost, kateri so sledila družinska nesoglasja. Poleg žene in male hčerke zapušča v Clevelandu dva brata, enega pa v West Virginiji. — S Superior Viaduct mosta je skočil Jack Bock, samec, star 41 let, rojen v Brezah pri Ribnici, ki je prišel v Ameriko leta 1913 ter eno leto bival v Minnesoti. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano. — Anton Zakrajšek, po domače Tekavec, star 64 let, doma iz Dvorske vasi pri Vel. Laščah; v Ameriki je bival 41 let ter zapušča družino. — Louis Novinc, star 76 let, doma iz vasi Veliki Lipovec pri Ajdovcu na Dolenjskem, ki je prišel v Ameriko pred 39 leti; v Detroitu zapušča hčer Mary Intihar, v Clevelandu pa brata in sestro. — Louis Gnidovec, star 65 let, doma iz vasi Bingov vrh pri Žužemberku, odkoder je prišel v Ameriko pred 30 leti; umrl je zapuščen in v največji revščini. — Mrs. Frances Laurin, stara 52 let, po domače Mihova iz vasi Gradenec pri Žužemberku; v Ameriki je bila 37 let ter zapušča moža, tri hčere in sina. — Lucia Ulle, rojena Miklavčič, pozneje Kozlevčar, stara 52 let, doma iz Nove vasi pri Zatični na Dolenjskem; v Ameriki je bila 31 let ter zapušča moža in štiri sinove, v Minnesoti pa brata Ignaca Miklavčiča.

—V Bovey, Minn., je umrla žena rojaka Geo. Šuštaršiča, stara 60 let, ki zapušča moža in pet otrok. — V Chicagu je umrl Frank Zeman, star 58 let, doma iz Gornje Laknice pri Mokronogu na Dolenjskem; v Ameriki je živel 33 let in zapušča ženo in štiri otroke. — V Gary, Ind., je umrl John Rotar, ki je bil samo dva dni bolan za pljučnico; bil je član SSPZ, in v Youngstownu, O., zapušča sestro, v stari domovini pa brata. — V državni bolnišnici v Montani je umrl Joseph Flajnik, star 48 let, doma iz vasi Hrast pri Vinici v Beli Krajini, ki je podlegel sušici; poprej je živel v Butte, Mont., kjer se nahaja tudi njegova družina, in je bil član društva št. 149 SSPZ.— V Coverdale, Pa., je umrl po kratki bolezni pljučnici Marko Rupnik, star 49 let, doma iz Novega sveta pri Hoterdošici na Notranjskem; v Ameriki je bil 23 let ter zapušča ženo, dva otroka in tri brate. — V bolnišnici v Pittsburghu je umrla Frances Abram iz Broughtona, Pa., stara 46 let, doma iz Lučine nad Škofjo Loko, ki zapušča moža, tri otroke in tri brate.

—V Kenoshi, Wis., je umrl Josip Divjak, star 61 let, doma iz Velike Pisanice. — V Milwaukee, Wis., je umrl Jos. Suban, star 45 let, doma iz Kostanjevice na Dolenjskem, ki zapušča tu brata in dve sestri. V istem mestu je umrl Valentin Razbornik, star 53 let, doma iz Ljubnega na Štajerskem, ki zapušča ženo in hčer; v Ameriki je bil 35 let in mnogo let je bil v trgovini; pred leti je bil aktiven na kulturnem polju v naselbini ter prvi pevovodja zbora Naprej. — V slovenski naselbini v Johnstownu, Pa., je v teku enega meseca umrlo šest oseb, in sicer vse razen ene za pljučnico; umrli so: Jos. Miklavčič, star 73 let, iz Drag pri Št. Vidu na Dolenjskem, Anton Kosmatin, star 39 let, njegova mati, stara 70 let, potem pa še njen najstarejši sin Jos. Kasmatin, dalje Jos. Hreščak, star 33 let, in Anton Dimic.

Kirurgija v starem veku

V Tel-Duveiru pri Lahišu v Palestini je ekspedicija prof. Wellcomea odkrila tri človeške lobanje, ki kažejo znake primitivnih kirurgičnih posežkov. To so prve najdbe svoje vrste v Aziji, našli pa so jih v grobovih iz časa osemnajste egiptske dinastije ali židovskega kraljestva.

Nad 1500 trupel je bilo v teh grobovih in menijo, da gre za žrtve upepelitve Lahiša po asirskem kralju Senarheribu 701. pred našim štetjem. Starejša okostja pa izvirajo gotovo iz 15 stoletja pred našim štetjem.

Od lobanj, ki kažejo znake operacij, sta dve s sledovi trepanacij, kakor smo jih poznali doslej samo iz Peruja v času pred Inki in med njihovim časom. Skoraj izključeno je, da bi bila kakšna zveza med obema kulturama v Sprednji Aziji in Južni Ameriki, vsekako pa so v obeh primerih izdelali isto metodo, da so iz lobanjskih kosti izrezavali majhne, kvadratne kose. V Peruju so v ta namen uporabljali kamenite sekire, ki so morale pacientom prizadevati strašne bolečine, ne da bi pri tem popolnoma dosegli svoj namen. Kirurgi starega Kanaana so imeli po vsej priliki več strokovnega znanja in spretnosti. Ena izmed lobanj je pripadala mladeniču. Kost je prežagana na nekem mestu, kjer je šest milimetrov debela. Iz raznih znakov je razvidno, da so palestinski pacienti razen enega srečno prestali težko operacijo.

PA BREZ ZAMERE . . .

(Dalje iz 2. str.)

rujejo v Alaha, ki je tudi Bog, čeprav mohamedanski!

Bogme, ta je pa malo debela!

Zdaj bi jaz rad vedel, zakaj so naši praredi prelivali kri v bojih s Turki, zakaj so se vršile krvave križarske vojske, in kako to, da papež, kardinali in škofje v Italiji niso povedali svojemu prijatelju Mussoliniju, da Abesinci tudi verujejo v Boga, pa celo v krščanskega?

* * *

Trije nekdaj slavni in sedaj "pozabljeni možje" so: Coughlin, Lemke in eks-kralj Edward.

* * *

Lahko si je misliti, kako bivši kajzer Viljem današnje čase hodi po svoji drvanici v Doornu, se škodozeljno smehlja ter momlja sam pri sebi: "In nikoč so rekli, da sem jaz blazen!"

* * *

Hitler pravi, da je demokracija prevara, ki vodi edino v boljševizem. Herr Fuehrer pa je očividno pozabil, kaj je bilo tisto, kar je imela Rusija, predno so boljševiki prišli na krmilo.

V BOŽIČNICO z bogatim programom in plesom

V nedeljo, 20. dec. 1936

STANCIK'S HALL
205 EAST 115th STREET CHICAGO

Vstopnina 25 centov

PRIČETEK OB 3. POPOLDNE

prirejajo
društva 19, 100, 197 in Vrtec 139
IGRA, PETJE, DEKLAMACIJE IN FILMI — TIHI IN GOVOREČI
Sodeluje zbor SLOVAN. — Slovenska godba

VOICE OF ENGLISH SPEAKING MEMBERS

"PROGRESS"

"NAPREDEK"

GLAS ANGLEŠKO GOVOREČIH ČLANOV

TRAIL BLAZERS MEETING

The officers of the Trail Blazers Lodge have taken a precaution and have fortified themselves with an ample supply of smelling salts. The members of the Lodge may express ignorance as to why the officers of your Lodge should take this precaution, but, to clear the way to a more complete understanding, I want to say that the Trail Blazers are holding their final meeting of the year on December 17, 1936, and it is because of this meeting that I am taking the advice of Editor Grill, and am following his instructions as prescribed in his column "Pa brez zamere" in the issue of December second.

In his column Brother Grill states, that it would be a miracle, greater than that performed by Moses, if all the members of the Lodge would attend the yearly meeting. He goes on to say that this miracle would be very dangerous, and, if anything like that would honestly happen, the lodge officers would fall into a state of unconsciousness from sheer joy and happiness. Further, as a first aid, he recommends smelling salts for all such cases.

So do not hesitate to come to the meeting. The officers of the Lodge are prepared to faint for you. Imagine our long legged Secretary, L. Tome, fainting. He would have a long way to fall. But, seriously speaking, let us make it our special duty to attend the last meeting of the year. The meeting will be held in the usual place at 8:00 o'clock p. m. There will be an election of officers, a discussion on a program of activities for the year 1937, a report by the committee, who is arranging our 10th anniversary celebration and a Christmas party following the meeting with the members of the Victorians Lodge as guests. I also want to remind you to bring your present (value 10c or more) to the meeting for the Lodge grab bag. If you do not bring a present, you will not be entitled to draw from the bag.

At this time I want to mention and remind the Trail Blazers, their parents and friends, that Lodge No. 19 Lodge No. 100 and the Trail Blazers Lodge No. 197, are sponsoring a Christmas Party and Dance for the benefit of Vrtec No. 139, on Sunday, December 20, 1936, at Stancik's Hall, located at 205 E. 115th St., promptly at 3:00 o'clock.

According to the reports received from the committee in charge, this affair promises to be one of the best Christmas Parties that was ever held by any Slovene group in the city of Chicago. The members of the Vrtec, who will comprise most of the program, have been practicing diligently for the past four or five weeks, and I must say that this part of the program alone will be worth more than the price of admission, which is twenty-five cents per person. The remainder of the program will consist of sound movies, individual numbers, and a presentation of national songs by singing society Slovan. After the program a real Santa will visit the hall and distribute presents to all the Vrtec members and children that will be present. As soon as Santa has performed his duties general entertainment and dancing will follow until....? So let us give the Vrtec a big hand! Don't forget to be there or you may regret it!!!!!

S. M. T.

A Few Minutes With The Pirates

BURGETTSTOWN, Pa. — I feel it my duty to remind all Pirates of the last meeting to be held in '36. It will take place this Sunday, Dec. 20 at 4 o'clock P. M. at the Slovene Hall. Above all, I want you all to note the change in time. The change was made just this once because directly following the meeting we shall have a social and a short program. Each Pirate lass is asked to bring a cake. The rest of the refreshments will be on the house (meaning the Pirates). We are having this social more or less to draw more members to the meeting. I'm sure we will have a greater attendance than we have had for months. So all Pirates are urged to come and join each other in sharing opinions at the meeting and making merry at the social.

At our last meeting we agreed on sponsoring a dance in the near future. The dance will be held on Saturday, Jan. 9, 1937. It will be the first SSPZ dance to be held in our district to top off the New Year. We are featuring the ever popular Stan Vinton and his Band. He supplies you with tunes making you believe that you are dancing to the meloncholy songs of Guy Lombardo and again he makes you feel as though you are dancing to the syncopating strains of Kay Kaiser. So all you neighboring lodges are invited to come and dance to the music of this "different type" orchestra. The hall will be artistically decorated for this occasion. Balloons will be found everywhere.

Don't forget! Jan 9 at the old Burg.

By "Lone Star"

The Jist of Things

IN VIEW OF THE FACT that we are nearing the end of the old year and the beginning of the new one, it might be a good idea to give a few pointers in regard to writing publicity for your lodges. No doubt you have noticed that here and there a lodge will have several articles in the official organ in connection with some affair and that the articles are in the main very much alike even though they were contributed by different members. The result is that the effect of publicity is to a certain extent neutralized, because the readers soon get the drift of things and will, as likely as not, lay the paper on the side without bothering themselves about such patently similar brain-children. It largely means a waste of time and effort on the part of the writer and the editor, and doesn't do much good to anybody.

One way to overcome this difficulty would be if the members of the publicity committee, or whoever be the persons who are taking care of the publicity for the lodge, should divide the work among themselves and each would take care of some particular phase of lodge activity. One, for instance, should write about social affairs, the next one should make the study of fraternal insurance his particular specialty, the third one should cover sports, etc. Each, of course, should try to learn about his particular subject as much as possible and then try to cover it in his article in the way that he or she thinks will be most inviting to the reader. A plan of this sort would eliminate a lot of useless duplication, it would help to make the official organ more interesting and therefore more read, which in turn should help your lodge and the entire organization on its path toward progress.

The plan of course is not original and something of this nature was no doubt already discussed at one time or another among the more progressive of our lodges. However, a reminder at this time of the year may not be out of place. I am sure that the lodges that undertake to carry out a definite plan of publicity will in the long run be the most successful ones.

This page hasn't as yet recorded the significant fact that a new active Vrtec unit has come into life in Sygan, Pa., it being under the supervision of lodge No. 89. Our Supreme President brother John Kvartich was the chief influence behind the event, while the actual performers were sisters Mary Visnikar, sister Julia Kramzer and brother Leo Mur, the secretary of lodge No. 89. The trio got 35 new members, and since the juvenile department of the lodge had 15 members before the offensive for new members was begun, the Sygan Vrtec now numbers 50 members.

We hope to hear more reports like this in the near future.

You have no doubt missed our old reliable contributor to this page, brother Michael Vrhovnik, in the last issue of "Napredek." It was just as I suspected: too busy, too much work at the Main Office. He writes: "I've never been so busy in my whole life. I've had to work overtime just about every night and even Sundays to help keep things cleared up. Thank God the commutations, as far as I am concerned, will be finished shortly."

I can just about imagine what it is like to be in the Main Office these days, considering the tremendous work that goes with the commutations of policies. A couple of ears ago some firm that specializes in this type of work proposed to take over the entire job of commutations, and how much do you think did it want to get for this work? If I remember correctly, no more and no less than the entire assessment of all members for the period of one year!

Of course, it would have been a lot worse if half of the membership hadn't changed the old policies for new ones before the present automatic commutation plan went into effect. Let that be a consolation for the "boys," and the knowledge that by doing all the work themselves they are saving the organization, in other words, me and you, a pretty sum of cash.

DYNAMITE

When dynamite was invented, its inventor, Dr. Alfred Nobel, donor of the Nobel Peace Prize, really thought that war was thenceforward impossible, since man would cease to fight when such a terrible force was in the hands of his enemies as well as his own hands.

Cordite is often used as chewing gum by factory girls who work with the substance. It's one of the most powerful of explosives!

A gallon of gasoline has as much explosive power as forty-three pounds of dynamite.

Dynamite is often burned without exploding.

Railroads in the United States and Canada handled 370 million pounds of dynamite and black powder in 1935 without death or injury to any person and with no property loss.

A Quebec horse-trainer cured asthma in a horse by feeding it a mixture of oats and pulverized dynamite. He said that the mixture not only was successful in its healing properties but made the horse trot much faster.

Liquid air is five times more powerful than dynamite. It exerts 10 tons of pressure to the square inch when confined.

In the mining industry one man is usually designated to handle stores of giant powder, as dynamite is commercially known. He is called the powder monkey.

Dynamite may be replaced by carbon dioxide cartridges for blasting purposes in coal mines. Unlike dynamite the cartridges have no objectionable smell or smoke and cannot ignite coal dust or gas.

A new product of the test tube, potentially superior to nitroglycerine, has been developed from corn.

Dynamite is always kept at a low temperature except when it is about to be used, and then it must be thawed, made quite mushy so it can be tamped firmly into the drill hole, with a tamping rod of soft wood, for a spark from contact of steel and rock in the presence of closely confined dynamite would mean destruction to the miner.

CHRISTMAS PARTY IN BRADDOCK, PA.

NORTH BRADDOCK, Pa. — Lodge No. 239 SSPZ, will have a Christmas entertainment for young and old on Saturday, December 26, at the Lithuanian Hall, Washington Street, Braddock, Pa. A short dramatic sketch for children will be presented, whereupon Santa Claus will come and distribute gifts among the children. The performance will begin at 7 p. m. The local lodges of SNPJ and JSKJ cooperate in the giving of this Xmas party. Members and friends of all nearby communities are cordially invited to attend. Music for dancing will be furnished by Moonlight Serenaders 5-piece orchestra from Bridgeville, Pa.

Memorizing certain material immediately before going to sleep a person will be able to recall more of it the next day than if a lapse of several hours occurs between the memory test and the sleep process.

Evening Stars

White Valley, Pa.—Evening Stars, the close of the year is drawing near and the time has come for our last and final meeting of the year. As you all know the election of new officers for the coming year takes place at the next regular meeting. Let's see if we can't have a 100 percent attendance at this meeting as our other meetings have been very poorly attended throughout the year.

Please pay all your back dues at this meeting so that the secretary will have everything in order for the newly elected officer to that particular board of office.

EACH and EVERY member failing to attend this meeting will be fined the sum of $1.00. No excuses will be accepted for not attending this meeting. We have quite a few members who haven't attended a single meeting for the whole year.

The next meeting will be held at the home of Cappa's at 2 o'clock December 20, which will be on Sunday. All members are urged to attend this meeting or else pay the fine of $1.00 as was agreed upon at our last regular monthly meeting.

President Jennie Lavrich
Box 33, Export, Pa.

The Roll Call

Cleveland, Ohio.— Remember the "Prison Dance," "Nudist Dance," "Ludicrous Dance" and many more of Spartans social affairs?

Spartans 10th Anniversary celebration will be something new, different and a very good big time orchestra will furnish the music.

Keep April 17, 1937 open. Make sure you will attend our 10th Anniversary celebration.

Are the names listed below familiar to you? Do you know any of the members? Does your name appear below?

Frank Suhadolnik
Frank Simoncic
Valeria Polshak
Mary Zakrajsek

Cvetko Konestabo
Anthony Potokar
Martin Ak, Frances
Victoria Rupnik
Zitko, Victoria
Klemencic Agnes M.
Florjancic, Mirko
Tony Selan

10th

Bencina, Stanley
Cerne, Bertha
Bogolin, Jean
Josephine Kalister
Mary Verhovnik
Frank Hocevar
Joyce Gorshe
Grobolsek, Ida
Rose Rozanc
Garbas, Gertrude
Matetich, Myra

"Charley"

Trail Blazers

CHICAGO, Ill. — "The stage is set just a little too soon to behold what lies before us." How many remember these words from the Trail Blazer's Searchlight Minstrel? Wasn't that an event the Trail Blazers were proud of? Yes! but nothing shall surpass their 10th Anniversary celebration.

Wayne King — Jan Garber — Ted Weems — Guy Lombardo — Paul Whiteman will not play but "Original Gay Don's" orchestra will furnish the tantalizing tunes for the Trail Blazers 10th anniversary celebration which will be held Jan. 30th, 1937 at Stancik's Hall. With the music playing and couples swaying, everybody enjoying himself, many will say, "Ah! but that I was there!" So don't forget the date Jan. 30th.

Members are requested to attend the yearly meeting Thursday, Dec. 17 at Stancik's. Each member is asked to bring a 10c prize for the grab bag which will be held after the meeting. Incidentally a cordial invitation is extended to the Victorians.

Angeline M. Kuhel

Memory depends on a person's nervous condition. Tired or nervous persons have a tendency to forget easily. One psychologist suggests taking a few deep breaths, and then relax, when attempting to recall some one's name.

Girls are superior to boys in logical memory which is the ability to remember the main thoughts in a related way after the reading of a paragraph.

Chatter Box

Except for the bad break in weather, every thing worked fine for the affair held jointly by Lodge No. 227 and Vrtec No. 160, SSPZ, on December 6, 1936. Our weatherman certainly dished out a mixture of sunshine, snow, rain and a gale of northerly ice blasts, driving the mercury down to zero, which combined to handicap the attendance. Regardless of the weather enough people braved the elements of the inclement nature conditions to fill the hall on Lawndale and 27th Street. The southside Lodges, including Vrtec 139 and Trail Blazers were well represented. The program, which lasted for more than two hours, was enjoyed immensely by both young and old, especially the latter, for the numbers rendered were mostly Slovene. The play entitled "Bolani otrok" is more or less a comedy. but the acting was surprisingly well performed and the dialect was smooth and sure, for which we must give a lot of credit to these youngsters as well as to their tutors Zupančič and Možina. The mystery of the child's ailment is solved by the horse-doctor, upon his discovery of an open pin in infant's clothes. Numbers rendered by tre male charus Prešeren, the dancing-singing act of Gratchner-Townsley duo, imitation of hog killing by Prijatelj and community singing led by Radey were the other features on the program. Trail Blazers Juniors were represented on the program by Frances and William Trsar and by Schweiger sisters. Bro. Vrhovnik, who addressed the audience in his capacity as the Director of Juvenile Department, took movies of the play at a previous rehearsal. The preview of the picture can be had at the South Side Christmas Party at Stancik's Hall on December 20th, at 3 P. M. — Returning to the West Side affair we observed among the audience the Supreme Secretary Rus, Assistant Secretary Zaitz and the Supreme Treasurer Kuhel, all with their families. After the program the children were treated to a supper and then the dancing followed in both halls. Of course, the delegate from "Martin Hotel" was present there too. He showed some of his skill as a magician by performing several tricks, such as swallowing of a flame, burning napkins on the table (without damaging the tablecloth), etc., but when he tried some new trick by taking off his shoes and socks, his audience left him with a resounding "phooey." Someone nearby remarked that he wanted the "pajama delegate" to see him doing tricks and not smell them... The first public affair by Vrtec 160 was without doubt a great success and it seems that every one was pleased . . .

—

If my information is right, the Christmas Party sponsored by the South Side SSPZ Lodges and Vrtec No. 139 ought to be a humdinger. The program will include a short Slovene play entitled "Vandrovček", a two-reel Xmas movie, talkies, songs and recitations by Vrtec members, and the last but probably the best—singing renditions by SLOVAN. Some say that THIS will be the real party—with Santa Claus and his bagful of presents for all the children in the hall and special presents for Vrtec members of the three Lodges. After the program everyone will sit down again to enjoy a free luncheon (children and parents). Dancing will follow . . . Remember the place and the date: SUNDAY, DECEMBER 20th, 1936, at STANCIK'S HALL, 205 East 115th Street. There I'll be again your . . .

Scrutinizer

* * *

By Au Courant

The old proverb says that "Silence is Golden", and if there is any truth in that, the Victorians, the Trail Blazers, Vrtec No. 160 and Vrtec No. 139 should have a gold mine by this time. And why not? It seems that they are keeping secrets, but beginning today their secrets are everybody's secrets.

In the past few weeks we have discovered that the Victorians are going to stage a big dance in the latter part of January. That they are going to call it the Bowler's Glide, because so many of their members are enthusiastic bowlers. That the Victorians' bowling teams will take on the Trail Blazers' teams in the near future and that the winner will walk away with a barrel of beer suds. That Brother O'Bosla's Jeanne can hardly wait to hear him say the word, which will make them one, and that his bosom pal, Brother Potsch will have his "light of my heart" as his guest over the Xmas holidays. That Brother "Sell More Tickets" Tisol and his spouse will spend the last day of this year with the Potschs' and the O'Boslas'. That Vrtec No. 160 made a fine showing last Sunday with their delightful performance. THAT THE TRAIL BLAZERS WIL HOLD THEIR LAST MEETING OF THE YEAR ON THURSDAY, DECEMBER 17, 1936. That the odds are even that the present officers will remain at the helm of the Trail Blazers Lodge. That a social will follow the meeting with the Victorians as guests of honor. That Brother Bozich will celebrate his birthday on December 18th, and that his sister-in-law, Dorothy, will follow suit on December 21st. That Sister Sodetz will be umteen years old on Jan. 1. 1937. THAT VRTEC NO. 139 WILL HOLD THEIR CHRISTMAS PARTY AND DANCE ON DECEMBER 20th, AT STANCIKS HALL, AND THAT A LARGE CROWD IS EXPECTED TO VIEW THE PROGRAM. That Brother Joe Jacksi is contemplating on purchasing a plug (race horse) to do the running for him in the next SSPZ Meet. That Brothers Puzell and Hanson have given up their singing career. THAT THE TRAIL BLAZERS ARE GOING TO CELEBRATE THEIR TENTH ANNIVERSARY ON JANUARY 30th, WITH A BANQUET AND DANCE. That the affair is in charge of such capable members as D. Tisol, A. Puzell, A. Kuhel, S. Tome, M. Kuhel, M. Grahek, M. Vrhovnik and the officers of the lodge. That we could spill dirt for hours and hours, and that we better call it a day.

Some of the things that we have heard around town, and which must stand some investigation in order to establish truthful facts, are as follows: Where does Brother L. Tome go and what does he do on those certain Friday nights? Who was the young gentleman in a green automobile being so attentive to Sister Sodetz one day, two weeks ago, on the Avenue? Perhaps it means rice and old shoes? We wonder why Brothers Tisol and Pintar were looking at the furniture on the Avenue last week? Is Brother Tisol acting in an advisory capacity on a contemplated marriage? Oh where, oh where is the Trail Blazers' treasurer? What happened to that pleasant smile that Sister L. Tome used to wear? What was the object of the Scrutinizer's story about the missing pair of pants, which was published in this column a few weeks ago? Whose pants were they or was it a pair of pants? Perhaps there was a moral to the story, and if so, does it bear grounds for any further investigation? When is Brother V. Tome going to announce that that dark-eyed beauty from South Chicago is his? What happened to Brother Rock of the Victorians? Does he still reside in the city of Chicago? We wonder if Brother August Kramer is really married? How many Victorians are going to attend the Trail Blazers meeting? What is the true relationship of Chicago's Romeo and Juliet, and what is the story behind it? If we will be able to make a thorough investigation of all the questions listed above and get them in to the editor by dead line?

CHALLENGERS NEW OFFICERS

At our enthusiastic Challenger annual meeting held Dec. 6, the officers for the year of 1937 were elected. With a large attendance present, spirited elections were held with candidates competing for nearly every office. The new officers for the year of 1937 are:

Chairman, Pete Elish; he was elected to serve another year as chairman; Vice chairman, Marion Pellegrini; Bro. Pelligrinni was renominated by acclamation, is one of the most popular Challengers. He has served efficiently and dutifully as chairman of the Entertainment Committee, and chairman of the Athletic Club, the past year. It is through his efforts that many Challengers social functions were huge successes.

Secretary, Evelyn Ambrose. The hardest and most painstaking position in the lodge was given to one of the most diligent and hard-working Challengers. We should comply with sister Ambrose's appeal for co-operation during the new year so as to make it easier for all of us.

Treasurer, Anthony Sirca. Brother Sirca, who is still in the hospital recuperating from a recent operation, was honored with the office of treasurer. Here's hoping for a speedy recovery—and a swelled treasury.

Recording secretary, Benny Christy. Benny Christy has been an active Challenger ever since their birth, and has served faithfully as treasurer of the Athletic Club and as a member of the Auditing Board. He is active in Challengers athletic and social affairs.

The Auditing Board is composed of two active Challenger lassies, sisters Julia Ahacic, chairman, and Frances Vrhovnik. Brother Victor Peternell of Meadowlands is the third member of the Auditing Board.

Sergeant at Arms, John Pelan. A loyal and reliable member who is always willing to help.

For the coming year the Vrtec officers will be in charge of Co-Administrators brothers Peter Elish and Marion Pelligrinni.

Marion Pelligrinni is chairman of the Entertainment Committee and Peter Elish chairman of Publicity Com.

Reporter.

UNITED LODGE MEETING IN CLEVELAND

Cleveland, Ohio. — The representatives of the United Lodges are requested to attend the annual meeting which will be held Sat. eve, Dec. 19 at Slovene Workmen's Home on Waterloo road.

The election of new officers for the year 1937 and many other important topics will be in order.

The meeting will be called to order at 8 p. m. sharp.

A social will follow after the meeting to which every member of the SSPZ is cordially invited.

John J. Kikol, Sec.